

บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ในการนำเล่นวรรณคดีที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้ เพื่อให้สามารถเข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ได้โดยง่าย ผู้วิจัยจึงแบ่งการนำเล่นออกเป็น 2 ส่วนคือ การจัดการศึกษาของ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 การจัดการศึกษาของ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เดิมเป็นภาควิชาโรงเรียนพยาบาล สังกัดคณะแพทยศาสตร์ ได้ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2516 และได้รับอนุมัติให้ยกฐานะเป็นคณะพยาบาลศาสตร์ในปี พ.ศ. 2523 ประกอบด้วย 8 ภาควิชา คือ ภาควิชาการบริหาร การศึกษาพยาบาลและบริการพยาบาล ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช ภาควิชาการพยาบาลเบื้องต้น ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุขศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสูติ - นรีเวชและผดุงครรภ์ และภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์)

ปัจจุบันคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ผลิตพยาบาลเพื่อสนองความต้องการใช้ในการขยายบริการด้านการรักษาพยาบาล และการสาธารณสุขอย่างเร่งด่วน ตามแผนพัฒนาการสาธารณสุขแห่งชาติ โดยผลิตพยาบาลระดับปริญญาบัณฑิตในหลักสูตร วท.บ. (พยาบาลและผดุงครรภ์) ปีละ 110 คน

2. ส่งเสริมการกระจายผลผลิตพยาบาลให้ปฏิบัติงานอยู่ในท้องถิ่นภาคใต้ให้มากขึ้น โดยให้โควตาการรับนักศึกษาท้องถิ่นที่สอบตรงร้อยละ 50 และให้โควตาพิเศษแก่ผู้ช่วย

พยาบาลที่ปฏิบัติราชการอยู่ที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีละ 5 คน และจัดการศึกษาที่ส่งเสริมความเข้าใจปัญหาและความสามารถให้บริการด้านสุขภาพอนามัยท้องถิ่นมากขึ้น

3. พัฒนาคุณภาพของเจ้าหน้าที่พยาบาลของภาคใต้ โดยการให้บริการทางวิชาการ พัฒนาศักยภาพเฉพาะด้าน ส่งเสริมจริยธรรม และการพัฒนาตนเอง เพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ให้บริการวิชาการแก่ประชาชนภาคใต้ เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยและคุณภาพในการดำรงชีวิต ซึ่งจะช่วยให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ประชากรมีสุขภาพดีถ้วนหน้าของรัฐ

5. ให้บริการการเลื่อนวิชาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยแก่คณะต่าง ๆ

6. ศึกษาและวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย โดยมุ่งนำผลวิจัยมาพัฒนาวิชาการ การเรียนการสอน และคุณภาพของผลผลิตในทุกระดับ

7. ทะนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรมไทย โดยร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย ในการจัดกิจกรรมดังกล่าว

การศึกษาศึกษาหลักสูตร วิชาคำลัศร์บัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ในคำลัศร์สาขาต่าง ๆ ซึ่งเป็นความรู้ทั่วไปซึ่งก่อให้เกิดสติปัญญา มีเหตุผล ตัดสินใจได้ถูกต้องในการประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคม รู้จักใช้สิทธิในระบบประชาธิปไตยในฐานะพลเมืองดี

2. มีความสามารถในการนำหลักวิชาการพยาบาล และวิชาคำลัศร์การแพทย์ มาประยุกต์ในการวางแผนการพยาบาลให้เหมาะสมกับผู้ป่วยเป็นรายบุคคล เหมาะสมกับสถานการณ์ เวลา สถานที่และให้ทันต่อวิวัฒนาการของการพยาบาล

3. สามารถนำหลักวิชาความรู้ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการวางแผน และให้บริการทางสุขภาพอนามัย การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เป็นรายบุคคล ครอบครัว และชุมชน

4. มีความรู้ความสามารถในการแสดงละคร
5. มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ตลอดจนศึกษาค้นคว้า และนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพอยู่เสมอ
6. ตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ ความรับผิดชอบในวิชาชีพ
7. รู้สึกรักสร้างสรรค์ทัศนคติที่ดีต่อตนเอง วิชาชีพ ตลอดจนถึงตนในบรรยากาศแห่งวิชาชีพ

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ เข้า เป็นนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์

นอกเหนือไปจากคุณสมบัติของการเข้าเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแล้ว ผู้มีสิทธิ์เข้าเป็นนักศึกษาพยาบาลจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นโสด
2. เป็นผู้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง มีส่วนสูงไม่ต่ำกว่า 150 เซนติเมตร และมีน้ำหนักไม่น้อยกว่า 40 กิโลกรัม
3. เป็นผู้มีบุคลิกภาพเหมาะสมที่จะเป็นพยาบาล ไม่พิการหรือทุพพลภาพ

ลักษณะของหลักสูตรวิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์

1. ระยะเวลาการศึกษา 4 ปี หรือ 8 ภาคการศึกษาปกติกับ 2 ภาคฤดูร้อน
ในชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3
2. มีหน่วยกิตบังคับตลอดหลักสูตร 147 หน่วยกิต เป็นภาคทฤษฎี 120 หน่วยกิต ภาคปฏิบัติ 25 หน่วยกิต และมีวิชาเลือกอื่น ๆ อีก 2 หน่วยกิต
3. การคิดเทียบหน่วยกิต
 - 3.1 บรรยาย 1 ชั่วโมง/สัปดาห์/ภาคเรียนทวิภาค เท่ากับ 1 หน่วยกิต
 - 3.2 ปฏิบัติการทดลอง 2 - 4 ชั่วโมง/สัปดาห์/ภาคเรียนทวิภาค เท่ากับ 1 หน่วยกิต
 - 3.3 ปฏิบัติการพยาบาล 4 - 6 ชั่วโมง/สัปดาห์/ภาคเรียนทวิภาค เท่ากับ 1 หน่วยกิต หรือ 70 - 90 ชั่วโมง/หน่วยกิต/ภาคการศึกษา

4. ลักษณะของการปฏิบัติการพยาบาล

4.1 นักศึกษาจะได้ฝึกปฏิบัติการพยาบาลในโรงพยาบาลและชุมชน

4.2 ในแผนกการพยาบาลที่มีการพยาบาลตลอด 24 ชั่วโมง นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัติงานทั้ง 3 เวร คือ เวรเช้า บ่าย และดึก ตามระบบการจัดเวลาเข้าเวรของโรงพยาบาล ซึ่งเป็นสถานที่ฝึกเพื่อศึกษาลักษณะความต้องการของผู้ป่วยในยามวิกาล ฝึกปรับตัวต่องาน และฝึกการตัดสินใจในการพยาบาล

ส่วนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา

ในส่วนองงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษานี้ ผู้วิจัยขอกกล่าวถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนแยกตามตัวแปรแต่ละด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้คือ

พื้นฐานความรู้เดิม : คะแนนเฉลี่ยของการเรียนพยาบาลในปีการศึกษาที่ผ่านมา

รูปแบบการเรียน

ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

บุคลิกภาพ

อาชีพบิดา อาชีพมารดา

ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา

ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาได้รับในแต่ละเดือน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา

พื้นฐานความรู้เดิม : คะแนนเฉลี่ยของการเรียนพยาบาลในปีการศึกษาที่ผ่านมา

จากการศึกษาถึงงานวิจัยในประเทศไทยเท่าที่ผ่านมาพบว่า พื้นฐานความรู้เดิมที่นำมาทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยนั้น คือ คะแนนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และคะแนนสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยเท่านั้น เช่น ในปี 2510 ได้มีผู้วิจัยเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผลการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยปีการศึกษา 2507 และ 2508 กับความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร คือ จีวีวรรณ พรหมลำชา ฅ ลักจนคร (2510 : 193) ศึกษากลุ่มตัวอย่าง

ที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรรษา ลำห้วยทอง (2510 : 130) ศึกษา
 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ภิรมย์พรพรณ นพวงศ์ ณ อรุณยา (2510 :
 114) ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 และลำห้วยต เขียวดอกน้อย (2510 : 93) ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตมหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์ โดยใช้คะแนนในปีที่ 1 และปีที่ 2 เป็นตัวแปรเกณฑน์ ได้ข้อค้นพบที่สอดคล้อง
 กันทั้ง 4 คนคือ คะแนนสอบไล่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และคะแนนสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย
 ร่วมกันทำนายผลการเรียนในชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ดีกว่าคะแนนจากการสอบอย่างใดอย่างหนึ่ง
 แต่เพียงอย่างเดียว สำหรับในต่างประเทศมีงานวิจัยของ วาลานา พาณิชการ (2510 : 103)
 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผลการสอบคัดเลือก
 เข้ามหาวิทยาลัยปีการศึกษา 2507 และ 2508 กับความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษา
 ในต่างประเทศ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น
 และใช้คะแนนปีที่ 1 และ 2 เป็นความสำเร็จในมหาวิทยาลัย ได้ข้อค้นพบที่สอดคล้องกับมหา-
 วิทยาลัยในกรุงเทพมหานครว่าคะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และคะแนนสอบคัดเลือกเข้า
 มหาวิทยาลัยร่วมกันทำนายผลการเรียนในชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ดีกว่าคะแนนจากการสอบอย่าง
 ใดอย่างหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว

สำหรับการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของพื้นฐานความรู้เดิมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ของนักศึกษาพยาบาลในประเทศไทยนั้น กองงานวิทยาลัยพยาบาล (2527 : 113 - 114)
 ได้ทำการศึกษาระยะยาวเพื่อประเมินผลหลักสูตรพยาบาล 4 ปี จากนักศึกษาพยาบาลรุ่นปี
 การศึกษา 2524 พื้นฐานความรู้เดิมคือ คะแนนเฉลี่ยผลการสอบปลายปีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
 ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ระดับ คือ ระดับคะแนนต่ำกว่า 1.50 ระดับคะแนน 1.50 - 1.90
 ระดับคะแนน 2.00 - 2.49 ระดับคะแนน 2.50 - 2.99 ระดับคะแนน 3.00 - 3.49
 และระดับคะแนน 3.50 ขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาพยาบาลที่มีคะแนนเฉลี่ยผลการสอบ
 ปลายปีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แตกต่างกัน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพยาบาลในชั้นปีที่ 1
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังได้ผลเช่นเดียวกันกับคะแนนผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนพยาบาลในชั้นปีที่ 2

อย่างไรก็ตามในประเทศไทยยังไม่มีผู้ใดนำเอาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ในระดับปริญญาตรีมาเป็นพื้นฐานความรู้เดิมในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปริญญา

ตรีในปีการศึกษาถัดไป แต่ในต่างประเทศได้มีงานวิจัยของ เลย์แมน (Layman 1967 : 1139 - 1141) ซึ่งทำทนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพลศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐนิวยอร์ก (State University Colledge Portland, New York) ผลการวิจัยสรุปได้ว่าตัวทำนายที่ดีที่สุดในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพลศึกษาชั้นปีที่ 1 คือ คะแนนเฉลี่ยในโรงเรียนมัธยมศึกษา และตัวทำนายที่ดีที่สุดในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพลศึกษาชั้นปีที่ 2 คือ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในชั้นปีที่ 1

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาจะเป็นตัวทำนายที่ดีในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษาปัจจุบันได้และในขณะเดียวกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษาปัจจุบันน่าจะเป็นตัวทำนายที่ดีในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษาถัดไปได้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะตรวจสอบข้อสงสัยนี้ การวิจัยครั้งนี้จึงได้นำเอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปริญญาตรีในปีการศึกษาที่ผ่านมาเป็นตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 กล่าวคือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ตัวทำนายคือ คะแนนเฉลี่ยของการเรียนพยาบาลปีที่ 3 นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ตัวทำนาย คือ คะแนนเฉลี่ยของการเรียนพยาบาลปีที่ 2 และนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 ตัวทำนายคือ คะแนนเฉลี่ยของการเรียนพยาบาลปีที่ 1 สำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ผู้วิจัยไม่ได้นำเอาตัวแปรด้านนี้มาวิเคราะห์ เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยระบบที่แตกต่างกัน (มค.5 หรือ ม.6) และผ่านการสอบคัดเลือกด้วยวิธีการต่างกัน (สอบรวมหรือสอบตรง)

รูปแบบการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ และให้ความหมายของคำว่า "รูปแบบการเรียนรู้" (Learning Style) ไว้อย่างไรก็ได้แก่ เจมส์ คีเฟ (James W. Keefe 1979 : 131 อ้างถึงในอุไรรัตน์ ศรัลลวย 2527 : 10) มีความคิดเห็นว่าเป็นเครื่องมือพื้นฐานชนิดใหม่ และเป็นแนวทางใหม่ในการมองถึงกระบวนการเรียนการสอนที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับตัวผู้เรียนมากกว่าที่เราเคยรู้จักมาก่อน ส่วน ริต้า ดันน์ คำลัตราจารย์ทางการศึกษาที่ศูนย์การศึกษาแบบการเรียนรู้ และแบบการสอน มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น (Center for the Study of Learning and

Teaching Styles, St. John's University) และคณะ (Rita Dunn, 1981 : 641) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนรู้ว่า "จากการค้นพบในหลาย ๆ งานวิจัยที่ผ่านการ ออกแบบอย่างดี แสดงให้เห็นว่านักศึกษาสามารถที่จะบอกแนวทางที่เขาจะเรียนรู้ได้อย่าง มีสัมฤทธิ์ผลที่ดีที่สุด" เขาเชื่อว่ารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาอาจจะ เป็นองค์ประกอบสำคัญ ต่อสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการของนักศึกษาด้วย และได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนรู้ว่า รูปแบบการเรียนรู้ คือ ผลรวมของความคิดของนักศึกษาเอง เกี่ยวกับทิศทางที่นักศึกษาต้องการ เรียน นอกจากนี้ เดวิด ฮันท์ (David E. Hunt 1981 : 647) ได้กล่าวว่ารูป แบบการเรียนรู้เป็นการพิจารณาถึงนักศึกษาในรูปแบบของการเรียนที่นักศึกษาแต่ละคนนิยมชม ชอบ รูปแบบการเรียนรู้เป็นคุณลักษณะที่สามารถค้นหาได้ และจากการค้นหา รูปแบบการเรียนรู้ ของนักศึกษาจะเป็นแนวทางนำไปสู่การทำงานกับนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การแบ่งประเภทของรูปแบบการเรียนรู้ ได้มีนักการศึกษาทำการจำแนกไว้หลาย ท่านด้วยกัน เช่น ริชาร์ด แมนน์ (Richard Mann อ้างถึงในอุไรรัตน์ ศรีล้วย, 2527 : 14 - 16) ศาสตราจารย์ทางจิตวิทยา ณ มหาวิทยาลัยมิชิแกน เป็นผู้หนึ่งที่สนใจ และศึกษาพฤติกรรมการเรียนในห้องเรียน เขาได้แบ่งรูปแบบการเรียนรู้ออกเป็น 8 แบบ คือ

1. แบบยินยอม (The compliant students) ผู้เรียนแบบนี้มักจะยึดเอา งานเป็นหลัก และสนใจเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานของตนเท่านั้น เขาจะไม่ละทิ้งงานของ เขาเด็ดขาด งานที่เขาทำมักจะเป็นงานที่ผู้ปกครองหรือครูมอบหมายให้ทำ เพราะครูมีอำนาจ ในการให้เกรด เขามีแนวโน้มที่จะทำงานไม่มากหรือน้อยจนเกินไป แต่ให้พอเหมาะกับที่ ครูกำหนดให้

2. แบบวิตกกังวล (The anxious dependent students) ผู้เรียนแบบนี้ จะมีความรู้สึกกระวนกระวายและต้องการความช่วยเหลือจากครูผู้สอน เขาจะมีความวิตกกังวล เกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำในชั้นเรียน และการวัดและประเมินผลการเรียน เขามี ความรู้สึกว่าจะไม่มีความสามารถจึงมีความกลัวและกังวลเกี่ยวกับผลการเรียนของตนเองมาก

3. แบบท้อใจ (The discouraged workers) ผู้ที่มีแบบการเรียนรู้แบบนี้ มักจะไม่มีความพึงพอใจในตนเอง และเมื่อมีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้นก็มักจะไม่มีความละอายและโทษ

ตัวเอง พวกเขาจะไม่มองว่าคนอื่นเป็นปฏิปักษ์ แต่จะมีทัศนคติต่อตนเองในทางลบ และ
ชอบแยกตัวเองออกจากกลุ่ม

4. แบบอิสระ (The Independents) ผู้เรียนจะมีความเป็นผู้ใหญ่มากกว่า
คนอื่น ๆ อย่างชัดเจน ส่วนใหญ่จะเป็นพวกที่มีสติปัญญาดีและมีความมั่นใจในตนเองสูง ไม่
ค่อยจะได้รับการบิบบคั้นจากครู งานหรือเพื่อน ๆ

5. แบบวีรบุรุษหรือคนเก่ง (The heroes) ผู้เรียนประเภทนี้ส่วนมากมักจะ
เป็นผู้ขยัน เป็นพวกที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไป เรียนเก่ง ผลงานของกลุ่มนี้มีส่วนที่สร้าง
สรรค์ และสร้างปฏิปักษ์ก่อให้เกิดความไม่พอใจอย่างรุนแรงได้ พวกเขามีความพอใจใน
อำนาจซึ่งพยายามสร้างเอกลักษณ์โดยการแสดงออก

6. แบบลอบยิง (The Snipers) เป็นพวกที่มองโลกในแง่ร้ายมักจะทำให้
ครู - อาจารย์โกรธโดยหาเหตุผลไม่ได้ มีแนวโน้มที่จะเป็นปฏิปักษ์กับครู - อาจารย์ และ
มักจะหลบหลีกการเผชิญหน้ากับอาจารย์ผู้สอน

7. แบบแสวงหาความสนใจ (The attention seekers) ผู้เรียนแบบนี้
มีแนวโน้มที่จะมีบทบาททางสังคมมากกว่าด้านสติปัญญา มักจะสร้างความสัมพันธ์กับอาจารย์และ
เพื่อนเพื่อให้เกิดความชื่นชมในตัวเองด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การพูดตลก ขูยโม้

8. แบบสงบเงียบ (The silent students) ผู้เรียนกลุ่มนี้ไม่ค่อยมีส่วน
ร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน พูดน้อย และมักจะสงบเงียบ มีความสัมพันธ์กับครู-อาจารย์
น้อยมาก และมีบทบาทน้อยมากทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

นอกจากนี้ แอนโทนี กราส์ฮา และ เชอร์ริล ไรซ์แมน (Anthony Grasha
and Sheryl Reichman 1975 : 13 - 15) ได้ศึกษาและแบ่งรูปแบบการเรียนโดยถือ
เอาทัศนคติที่มีต่อการเรียน ทัศนคติเห็นที่มีต่อครูและเพื่อน และวิธีการโต้ตอบกันในห้องเรียน
ของนักศึกษาเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ซึ่งผู้วิจัยได้นำเอาแบบสัณฐานรูปแบบการเรียนของกราส์ฮา
และไรซ์แมนเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดรูปแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในการวิจัยครั้งนี้

กราส์ซ่า และ ไวร์แมน ได้แบ่งรูปแบบการเรียนออกเป็น 6 แบบ ลักษณะของผู้เรียนในแต่ละแบบมีดังนี้ คือ

1. แบบอิสระ (Independent) ผู้เรียนจะเป็นคนที่ชอบคิดด้วยตนเอง ชอบทำงานด้วยความคิดเห็นของตนเอง แต่ก็ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ๆ ในชั้นเรียนด้วยเช่นกัน เขาจะเรียนรู้เนื้อหาวิชาที่เขาคิดว่ามีความสำคัญ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถทางการเรียนรู้ของตนเองเป็นอย่างมาก
2. แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance) ผู้เรียนเป็นคนที่ไม่สนใจเนื้อหาวิชาที่เรียนในชั้นเรียน ไม่ชอบมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน และไม่สนใจสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน
3. แบบร่วมมือ (Collaborative) ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าเขาจะสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุดถ้ามีการร่วมมือกันในแง่ของความคิดเห็นและความสามารถพิเศษของเขาและเพื่อน ๆ เขาพยายามร่วมมือกับอาจารย์และเพื่อน ๆ ในการเรียน การสอน และชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น
4. แบบพึ่งพิง (Dependent) ผู้เรียนเป็นคนที่แสดงถึงความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็นน้อยมาก และเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่กำหนดให้เรียนเท่านั้น เขามีความเห็นที่ว่าอาจารย์และเพื่อน ๆ คือแหล่งของความรู้ที่จะสนับสนุนช่วยเหลือเขาได้ จึงพยายามแสวงหากันที่มีความสามารถที่จะแนะนำเขาได้
5. แบบแข่งขัน (Competitive) ผู้เรียนมักจะพยายามกระทำการต่าง ๆ ให้ดีกว่าคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน เขามีความคิดว่าจะต้องเรียนแข่งกับเพื่อน ๆ เพื่อที่จะได้รับรางวัลตอบแทน เช่น คะแนน หรือคำชมเชยจากอาจารย์ เขามองห้องเรียนเป็นสนามแข่งขันที่จะต้องแพ้ หรือชนะ และเขาจะต้องเป็นผู้ชนะเสมอ
6. แบบมีส่วนร่วม (Participant) ผู้เรียนเป็นคนที่ต้องการเรียนรู้เนื้อหาวิชา และชอบเรียนในชั้นเรียน เขามีความรู้สึกว่าจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของ

ชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ แต่เขาจะมีส่วนร่วมน้อยมากถ้ากิจกรรมนั้น เป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร หรือเป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

การศึกษาถึงรูปแบบการเรียน เริ่มได้รับความสนใจอย่างมาก โดยเฉพาะในต่างประเทศ แต่สำหรับประเทศไทยยังมีการศึกษาน้อยมาก

งานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนของนักศึกษา โดยตรงมีอยู่น้อยมากแต่มีการศึกษาถึงรูปแบบการใช้ชีวิต จุดมุ่งหมายในชีวิต นิสัยและทัศนคติในการเรียน เป็นต้น งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนโดยตรงมีเพียง 2 เรื่องเท่านั้น คือ งานวิจัยของประโยชน์ คุปต์กาญจนากุล (2528 : 105 - 109) ซึ่งศึกษาถึงรูปแบบการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้แบบวัดรูปแบบการเรียนของกรราล์ชา และไรซ์แมน ผลจากการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีรูปแบบการเรียนแตกต่างกัน ต่อมา อุไรรัตน์ ศรีส่วย (2527 : 61 - 67) ได้ศึกษารูปแบบการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยครูในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบวัดรูปแบบการเรียนของกรราล์ชา และ ไรซ์แมน เช่นเดียวกัน ผลที่ได้จากการวิจัยแตกต่างจากการวิจัยของประโยชน์ คุปต์กาญจนากุล โดยพบว่า รูปแบบการเรียนทั้ง 6 แบบไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการเรียน ได้แก่ งานวิจัยของ บราวน์ และ โฮลซ์แมน (Brown and Holtzman 1955 : 75 - 84) อ้างถึงในอุไรรัตน์ ศรีส่วย 2527 : 19) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียน โดยตั้งสมมติฐานว่าองค์ประกอบเกี่ยวกับนิสัยในการเรียน และทัศนคติในการเรียนน่าจะมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนมากกว่าตัวแปรด้านบุคลิกภาพ ด้านจิตใจ และด้านอื่น ๆ เขาทั้งสองได้สร้างแบบสำรวจนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนอื่น (The survey of Habits and Attitudes. SSHA) นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในชั้น 12 จำนวน 455 คน แล้วนำคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจไปหาความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้จากคะแนนสอบปลายปี ผลปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนจากแบบสำรวจนิสัยในการเรียน และทัศนคติในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชายและหญิงเท่ากับ .48 และ .51 ตาม

ลำดับ และนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลการศึกษาดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานดังกล่าวข้างต้น

ในปี ค.ศ. 1970 เอ็นทวิสเติล และ โดโรธี (Entwistle and Dorothy 1970 : 132 - 143) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ และวิธีการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่เรียนดีจะมีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีวิธีการเรียนดี มีแรงจูงใจในการเรียนสูง ตลอดจนมีความมั่นคงทางอารมณ์ และในปี ค.ศ. 1971 โควเวลและเอ็นทวิสเติล (Cowoll and Entwistle 1971 : 85 - 89) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพและทัศนคติในการเรียนแตกต่างกันจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันหรือไม่ ผลการศึกษพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของนิสัยในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยตรงนั้นได้แก่ งานวิจัยของ แมดดอก (Maddox) และไดเนอร์ (Diener) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำมีนิสัยในการเรียนแตกต่างกัน ผลที่ได้แตกต่างจากงานวิจัยของมาเบล เค เอ็ม ลัม (Mabel K. M. Lum) และ เจ.พี. ลิดดิโคตท์ (J.P. Liddicoat) ซึ่งพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำมีนิสัยในการเรียนไม่แตกต่างกัน (อ้างถึงในอุไรรัตน์ ศรีล้วย 2527 : 20)

ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล

การศึกษาถึงทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในประเทศไทยนั้นได้มีผู้สนใจศึกษาไว้หลายท่าน โดยศึกษาในลักษณะของปัญหา ความรู้สึก และความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการเรียนในวิชาพยาบาล เช่น ฮาร์ - เกกลูต (2511) พิมพา คำนวน (2512) และผกา สรรคบุตร (2516) และการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพยาบาลนั้นได้แก่ งานวิจัยของวิรัตน์ ตั้งใจรบ (2518 : 33 - 37) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียน ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพยาบาล กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาอนุปริญญาพยาบาล ชั้นปีที่ 1, ปีที่ 2 และปีที่ 3 ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลจำนวน 250 คน ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพยาบาล

และต่อมาในปี พ.ศ. 2527 กองงานวิทยาลัยพยาบาล (2527 : 111 - 124) ได้ทำ การศึกษาระยะยาวเพื่อประเมินผลหลักสูตรพยาบาล 4 ปี จากนักศึกษารุ่นปีการศึกษา 2524 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาสหวิทยาการพยาบาลเป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยความคิดเห็น 5 ด้านคือ การเรียนในวิชาสหวิทยาการพยาบาล ลักษณะงานในวิชาสห- พยาบาล ลักษณะบุคลิกภาพของพยาบาล ลักษณะภาพในสังคมและความมั่นคงในวิชาชีพ และแนวคิดและการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อกับวิชาสห ผลการวิจัยพบว่า เมื่อนักศึกษาเรียนอยู่ในชั้นปีที่ 1 ความคิดเห็นต่อวิชาสหวิทยาการพยาบาลโดยส่วนรวมทุกด้าน และรายด้านไม่มีความสัมพันธ์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยกเว้นด้านลักษณะงานในวิชาสหวิทยาการพยาบาลที่มีความสัมพันธ์ทาง บวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($P < .01$) และเมื่อนักศึกษาเรียนในชั้นปีที่ 2 พบว่าความ คิดเห็นเกี่ยวกับวิชาสหวิทยาการพยาบาลด้านลักษณะบุคลิกภาพของพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวก กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นรายด้าน อื่น ๆ และโดยส่วนรวมทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเอาทัศนคติต่อวิชาสหวิทยาการพยาบาลมาใช้ในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาพยาบาลในประเทศไทยนั้นมีเพียงงานวิจัยของกลุ่มมาลี ฮั้วศักดิ์สกุล (2523 : 71 - 73) กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาพยาบาลจำนวน 1,460 คน ที่กำลังศึกษา อยู่ในชั้นปีที่ 2 ขึ้นไปในสถาบันการศึกษาพยาบาล 6 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการ วิจัยพบว่า ทัศนคติต่อวิชาสหวิทยาการพยาบาลไม่เข้ากลุ่มตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญ และไม่มีความสัมพันธ์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศนั้นยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ได้นำเอาทัศนคติต่อวิชาสหไป ใช้ในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล

บุคลิกภาพ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี.พี.ไอ. เป็นเครื่องมือ วัดบุคลิกภาพ ซึ่งงานวิจัยในประเทศไทยที่ได้นำเอาแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี.พี.ไอ. มา ใช้กับนักศึกษาพยาบาลเริ่มต้นจากการที่ ยวดี ฤาษา (2518 : 59 - 61) ทำการ

ศึกษาสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ปีสุดท้ายของมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งประกอบด้วยนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ เภสัชศาสตร์
ทันตแพทยศาสตร์ สำนักรณสูติศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ และคณะพยาบาลศาสตร์ ผลการ
วิจัยในส่วนของนักศึกษาพยาบาล พบว่า บุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนของนักศึกษาพยาบาล คือ บุคลิกภาพด้านการยอมรับตนเอง (Sa) และสัมฤทธิ์ผลใน
สถานการณ์ที่ต้องพึ่งตนเอง (Ai) แต่บุคลิกภาพทุกด้านไม่สำรภาทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนของนักศึกษาพยาบาลได้ และในปี พ.ศ. 2522 บุพิน ตันติธรพันธุ์

ได้ทำวิจัยเรื่องลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลกับนักศึกษารุ่นอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดล
เพื่อประเมินบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลกับนักศึกษารุ่นในคณะอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดล
ผลการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลกับนักศึกษากลุ่มอื่นมีความแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญใน 11 ลักษณะ ดังนี้คือ ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) การควบคุมตนเอง (Sc)
ความอดทน (To) การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) การวางตนตามเกณฑ์ของสังคม
(Cm) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องพึ่งตนเอง (Ai) ประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie) การ
เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Py) และความมีลักษณะของหญิง (Fe) ความรับผิดชอบ (Re)
($P < .05$) ความรับผิดชอบ (Re) และความเจริญวัยทางสังคม (So) ($P < .01$)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2523 ลุ่มาณี วัศวักดิ์ดีสกุล (2523 : 75) ได้ทำวิจัยเรื่อง
การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลจากคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษา ที่ค้นคิด
ต่อวิชาชีพ และบุคลิกภาพ กลุ่มตัวอย่างประชากร คือนักศึกษาพยาบาลจำนวน 1,460 คน
ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป จากสถาบันการศึกษาพยาบาลต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร
จำนวน 6 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ
วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ และโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์
และอนามัย กรมการแพทย์ทหารบก ได้ข้อค้นพบแตกต่างจากงานวิจัยของบุพดี ฤาชา (2518)
โดยพบว่า บุคลิกภาพที่สามารถใช้พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลได้ คือ
บุคลิกภาพลักษณะความอดทน (To) และบุคลิกภาพลักษณะการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do)

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับพยาบาล โดยใช้แบบวัดบุคลิก-
ภาพ ซี พี โอ. ได้แก่ ไฮไรเตอร์ (Marion E. Higuriter 1964 : 484 - 501)

ซึ่งได้ทำการสำรวจบุคลิกภาพของพยาบาลสาธารณสุข กับการใช้ผู้ป่วยมีอาการดีขึ้น โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ. ร่วมกับแบบวัดการปฏิบัติงานของพยาบาลสาธารณสุข ในการช่วยให้ผู้ป่วยมีอาการดีขึ้น กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ พยาบาลสาธารณสุขระดับปริญญาตรี และระดับอนุปริญญา ที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี ผลปรากฏว่าการปฏิบัติงานของพยาบาลทั้ง 2 ระดับไม่แตกต่างกัน พยาบาลสาธารณสุขมีบุคลิกภาพที่เด่นในด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Py) และมีสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องพึ่งตนเอง (Ai) สูงกว่าเกณฑ์ปกติ นอกจากนี้ยังพบว่า บุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ได้แก่ การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) ความรับผิดชอบ (Re) ความสามารถที่จะบรรลุสถานการณ์ภาพ (Cs) และการชอบสังคม (Sy)

นอกจากนี้ กิลเบอร์ต (Marie A. Guilbert 1975 : 125 - 130) ศึกษาโดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ. ร่วมกับแบบสำรวจศักยภาพของการเป็นผู้นำ กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ นักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาโท สาขาการพยาบาลจิตเวชจำนวน 40 คน และสาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์ - ศัลยศาสตร์ จำนวน 32 คน ผลปรากฏว่าลักษณะการเป็นผู้นำของพยาบาลทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่ลักษณะบุคลิกภาพของกลุ่มจิตเวชด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) ความสามารถที่จะบรรลุสถานการณ์ภาพ (Cs) การชอบสังคม (Sy) การวางตัวในสังคม (Sp) การยอมรับตนเอง (Sa) และความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี (Wb) สูงกว่าสาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์- ศัลยศาสตร์ และในปี 1965 มิลเลอร์ (Doris I. Miller 1965 : 106 - 113) ได้ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลปริญญาโทด้านการพยาบาลเฉพาะทาง 4 สาขา คือ อายุรศาสตร์ - ศัลยศาสตร์ สาธารณสุข มารดาและทารก และจิตเวช โดยใช้ตัวอย่างประชากรจำนวน 61 คน จากโรงเรียนพยาบาลของมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ. ร่วมกับแบบสำรวจความสนใจในวิชาชีพ เอส วี ไอ บี (Strong vocational Interest Blank : SVIB) ผลปรากฏว่าพยาบาลจิตเวชมีบุคลิกภาพด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Py) และความอดทน (To) สูงกว่าพยาบาลทั้ง 3 กลุ่ม และเมื่อนำแต่ละกลุ่มมาเปรียบเทียบกับที่เหลืออีก 3 กลุ่ม ปรากฏว่า

1. กลุ่มสาธารณสุข มีลักษณะในการสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) สูง แต่มีความอดทน (To) ต่ำกว่าอีก 3 กลุ่ม

2. กลุ่มอาชีวศำลตร์ - ศัลยศำลตร์ มีลักษณะการวางตนตามเกณฑ์ของสังคม (Cm) สูง แต่มีลักษณะการชอบสังคม (Sy) การสร้างควำมประหัดใจให้กับผู้อื่น (Gi) และประสิทธิภำพทางสติปัญญา (Ic) ต่ำกว่ำอีก 3 กลุ่ม

3. กลุ่มมารดาและทำรภ ไม่มีลักษณะใดที่ควำมแตกต่างกับอีก 3 กลุ่มอย่ำงมีนัยสำคัญ

อาชีพของบิดำ และอาชีพของมารดา

การศึกษำวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวกับควำมสัมพันธ์ระหว่ำงอาชีพบิดำ อาชีพมารดำ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้แก่ งานวิจัยของสัมพันธ์ พันธุ์ฤกษ์ (2520 : ง - จ) ซึ่งศึกษำควำมสัมพันธ์ระหว่ำงตัวประกอบกับลักษณะการสำร็จการศึกษาของนักเรียนมหาวิทยาลัยภูมิภาค การเปรียบเทียบระหว่ำงมหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยศึกษาตัวประกอบด้ำนเพศ อำยุ อาชีพบิดำมารดา ภูมิลำเนา คะแนนชั้นมัธยมศำลศำปีที่ 5 และอันดับการเลือก โดยแบ่งอาชีพบิดำมารดำเป็น 5 ระดับ คือ รับรำชการ ลูกจ้าง ค้ำขายและเจ้ำของกิจการ เกษตรกรรม และอื่น ๆ ผลการวิจัยพบว่ำ อาชีพบิดำมารดำเป็นตัวประกอบหนึ่งที่มีควำมสัมพันธ์กับลักษณะของการสำร็จการศึกษาของนักเรียนบางคณะในแต่ละมหาวิทยาลัย

ต่อมาในปี พ.ศ. 2523 สิตรำภำ ฤทธลพบุตร (2523 : 27 - 31) ศึกษาสัมภำรที่เหมำะสมในภำรทำนนำยสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนิสิตคณะศำลศำลตร์จุฬำลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยศึกษาลักษณะควำมสัมพันธ์ของตัวแปรภูมิหลัง กับเกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ซึ่งได้แก่ เพศ อำยุ ภูมิลำเนา อาชีพบิดำมารดำ คะแนนชั้นมัธยมศำลศำปีที่ 5 และเกรดเฉลี่ยปีแรกที่ใช้ศำลศำ โดยแบ่งอาชีพบิดำ และอาชีพมารดำเป็น 2 ประเภท คือ รับรำชการและไม่ใ้รับรำชการ กลุ่มตัวอย่างประขำกรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตที่สำร็จการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศำลศำลตร์มหาบัณฑิตจุฬำลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่ำงปีการศึกษา 2517 - 2521 ผลปรำกฏว่ำ อาชีพบิดำ และอาชีพมารดำ ไม่มีควำมสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และในปี พ.ศ. 2524 พรทิพย์ ถำวรศำกร (2524 : 26 - 27) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬำลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้วย

เช่นกัน โดยศึกษาตัวแปรใน 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านบิดามารดา ด้านนิสัย และด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผลการวิจัยปรากฏว่า รายได้ของบิดาเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

การศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง อาชีพบิดา อาชีพมารดา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในประเทศไทยโดยตรงนั้นยังไม่มีผู้ใดศึกษาไว้ แต่เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้บิดามารดา กับสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล และมีเพียงงานวิจัยของกองงานวิทยาลัยพยาบาลเท่านั้น ซึ่งเป็นการศึกษาระยะยาวเพื่อประเมินผลหลักสูตรพยาบาล 4 ปี จากนักศึกษาพยาบาลของกองงานวิทยาลัยพยาบาลรุ่นปีการศึกษา 2524 (กองงานวิทยาลัยพยาบาล 2527 : 128) ตัวอย่างประชากร คือ นักศึกษาพยาบาลจากวิทยาลัยพยาบาล 10 แห่ง รวม 1,228 คน ผลการวิจัยพบว่า รายได้ของบิดาและมารดา รวมกันไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลทั้งในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศนั้น อัลเบอรัท ยูจีน จอห์นสัน (Albert Eugene Johnson : 1981 : 569 A - 570 A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบภูมิหลังสภาพทางเศรษฐกิจ และการเงิน สถานภาพสังคม แรงจูงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักศึกษา 3 กลุ่ม ในมหาวิทยาลัยเบเกอร์ บาร์ตวิน และเดนซัส (Baker University; Baldwin University and Kansas University) กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาใหม่ที่ลงทะเบียนเรียนในปี 1975 และ 1978 จำนวน 440 คน โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้เลื่อนชั้นไปเรียนในชั้นปีที่ 2 (Presister) จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 63 กลุ่มที่สมัครใจออกจากมหาวิทยาลัย (Voluntary withdrawers) จำนวน 69 คนคิดเป็นร้อยละ 16 และกลุ่มที่ออกจากมหาวิทยาลัยเนื่องจากคะแนนต่ำ (Academic dropouts) จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ของจำนวนทั้งหมด ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เกรดเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษา ลำดับที่ในห้องเรียน คะแนนจากแบบทดสอบ ACT (American College Test) และเกรดเฉลี่ยสะสมในภาคเรียนแรก ที่มหาวิทยาลัย ตัวแปรด้านภูมิหลัง ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรสของผู้ปกครองในปัจจุบัน ความสัมพันธ์ในครอบครัว ตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจ - การเงิน ได้แก่ ค่าเล่าเรียน

เงินปีม เงินช่วยเหลือจากรัฐ และค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยที่เรียกเก็บจากนักศึกษา และ ผู้ปกครอง ตัวแปรต้นสถานภาพทางสังคม ได้แก่ ความเป็นอิสระ และความเป็นผู้นำ ทำการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แบบจำแนกประเภทโดยการลดตัวแปรเป็นขั้น ๆ (Step-wise Discriminant Analysis) ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาชีพบิดา อาชีพมารดา นั้นพบว่า อาชีพของบิดาเป็นตัวแปรหนึ่งในตัวแปรจำนวน 6 ตัวแปรของสมการที่สามารถใช้ทำนายที่ดีที่สุดที่จะจำแนกกลุ่มนักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มออกจากกัน

ระดับการศึกษาของบิดา และระดับการศึกษาของมารดา

งานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาถึงระดับการศึกษาของบิดา มารดา ของนักศึกษา พยาบาลมีเพียงงานวิจัยของกองงานวิทยาลัยพยาบาลเท่านั้น ซึ่งเป็นการศึกษาระยะยาว เพื่อประเมินผลหลักสูตรพยาบาล 4 ปี จากนักศึกษาพยาบาลของกองงานวิทยาลัยพยาบาลรุ่น ปีการศึกษา 2524 (กองงานวิทยาลัยพยาบาล 2527 : 113) ตัวอย่างประชากร คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ในวิทยาลัยพยาบาล 10 แห่ง รวม 1,228 คน ผลการวิจัยพบว่า ภูมิหลังของนักศึกษาพยาบาลในเรื่องระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา มีความสัมพันธ์ทางลบ กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อนักศึกษาเรียนอยู่ในชั้นปีที่ 1 พบว่า ภูมิหลังของนักศึกษาพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพียงเรื่องเดียว คือ ระดับการศึกษาของมารดา

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศนั้น คล้าก (Kemeth B. Clark. 1967 : 120 อ้างถึงใน พรทิพย์ ถาวรจักร 2525 : 9) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของบิดามารดา กับภาวะการศึกษาของบุตรหลานชาวอเมริกันนิโกร จำนวน 1,519 คน ซึ่งเคยเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ หลายแห่ง ได้ข้อค้นพบที่เกี่ยวข้องกับระดับ การศึกษาของบิดามารดาว่าระดับการศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสำเร็จ หรือความล้มเหลวในการศึกษาของบุตรหลาน ถ้าบิดามารดา หรือคนใดคนหนึ่งเคยเรียนจบใน มหาวิทยาลัยมาแล้ว มีแนวโน้มว่าบุตรหลานจะได้เรียนจบชั้นปริญญา ถ้าบิดามารดาไม่เคย เรียนจบระดับมหาวิทยาลัย มีแนวโน้มว่าบุตรหลานจะเรียนไม่จบระดับมหาวิทยาลัยด้วย

ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาได้รับในแต่ละเดือน

ในปี พ.ศ. 2524 พรทิพย์ ถาวรสาร (2524 : 26 - 27) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตัวแปรที่นำมาศึกษาประกอบด้วยตัวแปรในองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านปิตามารดา องค์ประกอบด้านนิสิต และองค์ประกอบด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่าจำนวนเงินที่นิสิตได้รับในแต่ละเดือนเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ต่อมาในปี พ.ศ. 2527 กฤษณีย์ อุทุมพร (2527 : 55) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรองค์ประกอบด้านสถานภาพส่วนตัว และด้านการศึกษา กับสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรด้านรายได้ รายจ่าย มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สำหรับการวิจัยในต่างประเทศนั้น ซินอทท์ เล็ก เดนนิส (Jeanotte, Leigh Dennis 1981 : 1505 A) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่หาให้นักศึกษาอินเดียอเมริกันออกจากมหาวิทยาลัยกลางคืน หรือสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย นอร์ท ดาโกตา (North Dakota University) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช่แบบสอบถามกลุ่มนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในระหว่างปี 1970 - 1979 โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ นักศึกษาที่ออกกลางคืน จำนวน 71 คน และสำเร็จการศึกษาจำนวน 45 คน ผู้วิจัยได้คัดลอกข้อมูลจากหน่วยลงทะเบียนของมหาวิทยาลัย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยไคสแควร์ และทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยสถิติที (t - test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในด้านการได้รับความช่วยเหลือด้านการเงิน การรับรองในด้านการเงิน และการจ่ายเงิน

จากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่กล่าวถึงข้างต้น ทำให้คาดการณ์ได้ว่า ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาพยาบาลได้รับในแต่ละเดือนน่าจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องไม่ปรากฏว่ามีงานวิจัยใดสนับสนุน หรือขัดแย้งสมมติฐานดังกล่าวนี้

สภาพการศึกษาศึกษา

จากการศึกษาระยะยาวเพื่อประเมินผลหลักสูตรพยาบาล 4 ปี จากนักศึกษาพยาบาล
ในสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาลรุ่นปีการศึกษา 2524 (กองงานวิทยาลัยพยาบาล 2527 : 112)
โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความพึงพอใจของนักศึกษา 5 ด้าน คือ
การจัดหลักสูตร การเรียนการสอนภาคทฤษฎี การเรียนการสอนภาคปฏิบัติ การบริหารการ
ศึกษา และระเบียบวินัยและการปฏิบัติทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในสภาพการศึกษา
ในวิทยาลัยโดยส่วนรวมทุกด้าน และในรายด้านไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษาพยาบาลทั้งในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ผลที่ได้นี้แตกต่างจากงานวิจัยของ กฤษณีย์ อูทุมพร
(2527 : 67-68) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรองค์ประกอบด้านสถานการณ์ภาพส่วนตัวและ
ด้านการศึกษา กับสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่าง
ประชากร เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาจากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี
การศึกษา 2524 และ 2525 จำนวน 1,429 คน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนิสิตต่อ
การให้บริการของเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยเป็นตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา
ของนิสิตทั้งหมด

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ ฉินอัทท์ เลห์ เดนนิส (Jeanotte, Leigh Dennis
1981 : 1508 - A) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ทำให้นักศึกษาอินเดียนอเมริกันออกจากมหาวิทยาลัย
กลางคืน หรือสำเร็จการศึกษาที่มหาวิทยาลัยนอร์ท ดาโกตา (North Dakota University)
เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในระหว่างปี 1970 -
1979 และผู้วิจัยคัดลอกข้อมูลจากหน่วยทะเบียนของมหาวิทยาลัย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย
ไคสแควร์ (Chi - Square) และทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยสถิติ (t - test)
ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า บริการที่นักศึกษาได้รับจากมหาวิทยาลัย และความ
พึงพอใจของนักศึกษาต่อบริการที่มหาวิทยาลัยจัดให้เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาประสบ
ความสำเร็จในการเรียน